

Opole, 14 kwietnia 2026 r.

BOU.I.0111.1.2026.BN

**Opinia dotycząca wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości
Skarbimierz – Osiedle**

Rada Gminy Skarbimierz, podobnie jak w latach ubiegłych, tj. w 2018 r., 2019 r., 2020 r. i 2022 r. wystąpiła do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Opolskiego z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle. Wniosek podpisany przez Przewodniczącego Rady Gminy wpłynął do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego z zachowaniem obowiązującego terminu w dniu 19 marca 2026 r.

Podstawą złożenia wniosku jest uchwała Nr XX/141/2026 Rady Gminy Skarbimierz z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie wyrażenia opinii oraz wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle. Nie wniesiono w stosunku do niej środków nadzorczych przewidzianych w rozdziale 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.). Równocześnie, dnia 19 marca 2026 r., Przewodniczący Rady Gminy Skarbimierz złożył wniosek w sprawie zmiany urzędowej nazwy miejscowości „**Skarbimierz -Osiedle**” na „**Skarbimierz -Miasto**”, co niewątpliwie stanowi swego rodzaju niespójność wnioskowania w dwóch odmiennych trybach postępowania administracyjnego.

Zgodnie z *Wykazem urzędowych nazw miejscowości i ich części*, miejscowość Skarbimierz - Osiedle to osiedle w gminie Skarbimierz w powiecie brzeskim w województwie opolskim (Dz. U. z 2019 r. poz. 2360).

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443) termin **osiedle** jest to zespół mieszkaniowy stanowiący integralną część miasta lub wsi.

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

Wydanie niniejszej opinii, poprzedzone zostało wnikliwą analizą treści wniosku jak i dokumentów do niego załączonych pod względem formalno – prawnym, mając na uwadze treść § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310). Zważano na wszystkie aspekty proponowanej zmiany, z uwzględnieniem argumentacji oraz z poszanowaniem zasad prawdy obiektywnej i równości.

Przedmiotem niniejszej opinii jest ocena spełnienia przez miejscowość Skarbimierz – Osiedle kryteriów miejskiej jednostki osadniczej w związku ze złożonym wnioskiem o nadanie tej miejscowości statusu miasta.

Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenie jego granic i ich zmiana dokonywane są w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy. Definicję legalną miasta formułuje ustawa z 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443). Zgodnie z art. 2 pkt 3 ww. ustawy, przez miasto należy rozumieć: **jednostkę osadniczą o przewadze zwartej zabudowy i funkcjach nierolniczych**, posiadającą prawa miejskie bądź status miasta nadany w trybie określonym odrębnymi przepisami.

Powyższe przepisy, a także literatura przedmiotu¹, wskazują na następujące cechy miejskich jednostek osadniczych, którymi powinna się legitymować miejscowość ubiegająca się o nadanie statusu miasta:

- miejskie cechy zabudowy – układ o cechach urbanistycznych, czyli o zwartej zabudowie typu miejskiego (bez przewagi zabudowy zagrodowej, miejska parcelacja i zabudowa działek), z rynkiem, wykształconym centrum

¹ W. Czarnecki „Planowanie miast i osiedli” Warszawa-Poznań, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1964.

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

- administracyjno-usługowym, miejskim układem drogowym (nawierzchnie, kanalizacja burzowa, oświetlenie),
- odpowiednio rozwinięta infrastruktura techniczna: wodociągowa, kanalizacyjna, teleinformatyczna, ciepłownicza, gazownicza,
  - struktura zatrudnienia ludności – poza działami rolnictwa,
  - siedziba instytucji o charakterze miastotwórczym (instytucje kultury, nauki) i ponadlokalnym,
  - polityka przestrzenna zawarta w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i realizowana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego winna rozwijać i wzmacniać powyższe cechy miejskie.

Dodatkowymi atutami miejscowości pretendującej do statusu miasta mogą być historyczne uwarunkowania jej rozwoju, takie jak posiadanie w przeszłości praw miejskich, herbu, pozostałości historycznych elementów zagospodarowania i zabudowy (np. murów miejskich).

Miejscowość Skarbimierz-Osiedle stanowi nową jednostkę administracyjną, wyodrębnioną na terenach po byłej bazie wojskowej Federacji Rosyjskiej. Obszar ten, o łącznej powierzchni 656,48 ha², historycznie związany jest z kompleksem lotniskowym funkcjonującym od 1916 r., a w latach 1945–1991 eksploatowanym przez wojska radzieckie jako jedna z największych baz lotniczych w Polsce.

Proces komunalizacji mienia po jednostkach Federacji Rosyjskiej rozpoczęto w 1991 r. Na podstawie decyzji Wojewody Opolskiego Gmina Skarbimierz objęła teren części lotniska składający się z 21 działek w skład których wchodziły nieruchomości tj. budynki mieszkalne, hangary i magazyny. Następnie powołano nową jednostkę administracyjną Skarbimierz - Osiedle na której ustalono siedzibę urzędu gminy.

---

² Załącznik nr 14 do wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

Jak wskazano we wniosku, Skarbimierz – Osiedle, według stanu na 31 grudnia 2025 r., liczy 2514³ mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oraz około 500 osób niezameldowanych wynajmujących okresowo lokale mieszkalne.

Wniosek nie zawiera prognoz demograficznych ani analizy struktur zatrudnienia ludności, poza tabelami ze statystykami⁴ mieszkańców Skarbimierz-Osiedla wg wieku i płci na pobyt stały oraz ogólnymi stwierdzeniami, cyt.: „Mieszkańcy Skarbimierz – Osiedla to przeważnie młode małżeństwa z dwojgiem dzieci (około 70% zameldowanych) i niewielka ilość emerytów” oraz cyt. „Korzystna struktura wieku wynika z napływu ludzi młodych, poszukujących lepszej pracy i dobrych warunków mieszkaniowych”, a także cyt. „Większość mieszkańców Skarbimierza-Osiedla jak i pozostałych sołectw zatrudniona jest w różnych gałęziach gospodarki, zarówno w strefie inwestycyjnej Skarbimierza-Osiedla jak i w gminach ościennych”. We wniosku występuje analiza prowadzonych działalności gospodarczych związana ze strukturą zatrudnienia, jednakże wskazane w wniosku stwierdzenia dotyczące tej struktury, mogą mieć związek m.in. z bliskim sąsiedztwem do przylegającego miasta – Brzegu. Ponadto jak wynika z poprzednich analiz mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, tendencja wzrostowa jest niewielka: na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 2096 osób, na 31 grudnia 2019 r. – 2168 osób, na dzień 31 grudnia 2021 r. – 2340 osób, tj. w ciągu 8 lat wzrosła o 418 mieszkańców.

W układzie przestrzennym Skarbimierza – Osiedle dominują wielohektarowe, zdegradowane tereny po zlikwidowanej jednostce wojskowej. W obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skarbimierz, przyjętym uchwałą Nr XXXVI/258/2010 Rady Gminy Skarbimierz z dnia 25 lutego 2010 r., dla byłych terenów wojskowych przewiduje się funkcje usługowe (w tym usługi publiczne), produkcyjne oraz mieszane, produkcyjnousługowe.

Główne funkcje miejskie – mieszkaniowe i usługowo – administracyjne, skupione są w północno – wschodniej części wsi. Na jej zasób mieszkaniowy składa się kilkanaście budynków wielorodzinnych przejętych po jednostce wojskowej oraz

³ Załącznik nr 1 do wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle

⁴ Wniosek o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle str. 6- 7

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Nie występuje tu typowa, jak w innych wsiach Opolszczyzny, zabudowa zagrodowa z charakterystycznym dla niej rozplanowaniem i zagospodarowaniem.

Elementami centrum miejscowości wyróżnionymi we wniosku są takie obiekty jak: urząd gminy – ratusz, baza oświatowa z dwoma budynkami szkolnymi, dwiema halami sportowymi, dwoma obiektami przedszkolnymi oraz żłobkiem, stadion z boiskami sportowymi, dwa place zabaw, zielona siłownia, kościół z parkiem, posterunek policji, placówki opieki zdrowotnej, poczta, oddział banku, baza noclegowa, inne obiekty usług i handlu oraz przemysłu. Zdaniem wnioskującej Gminy strefa ta posiada cechy miejskiego centrum, co stanowić ma kolejny argument za nadaniem Skarbimierzowi – Osiedlu statusu miasta.

Po dokonaniu analizy przestrzennej tej części miejscowości odnotować należy, że posiada ona czytelny układ, oparty na przecinających się prostopadle drogach zbiorczych (ulice Akacyjowa i Parkowa). Nie występuje tu jednak typowo miejska zabudowa pierzejowa, wyznaczająca granice przestrzeni publicznych, zwłaszcza najważniejszej w postaci rynku. Brak tu też innych miejsc, które ze względu na swoją historię, walory estetyczne i położenie byłyby miejscem kształtującym lokalną tożsamość i sprzyjały nawiązywaniu kontaktów społecznych. „Obszarów przestrzeni publicznej” w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2020 r. poz. 293) – nie wskazano nawet w studium gminnym z 2010 r.

Analiza funkcjonalna – przestrzenna wskazuje również, że układ miejscowości Skarbimierz-Osiedle jest w dużej mierze podporządkowany funkcji mieszkaniowej i przemysłowej, silnie powiązane ze strefą gospodarczą, co znajduje swoje potwierdzenie w kierunkach rozwoju przestrzennego, zapisanych w studium gminnym. Przesądzone wydaje się być przeznaczenie terenów powojkowych, wchodzących w skład Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej pod funkcje przemysłowe i produkcyjne, co wiąże się z ograniczeniem przestrzennego rozwoju Centrum Skarbimierza – Osiedla w kierunkach zachodnim i południowym. Przeprowadzona

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

analiza wskazuje również brak wyraźnie rozwiniętego centrum usługowego oraz większego zróżnicowania funkcji takich jak kultura, administracja i edukacja wyższego rzędu. Miasto powinno być strukturą wielofunkcyjną, a nie dominującą jedną lub dwiema funkcjami. Wyraźne jest również rozdzielenie funkcji przemysłowej od mieszkaniowej, pozbawione płynnych przejść funkcjonalnych. W nowoczesnym planowaniu miejskim dąży się do integracji funkcji (mieszkanie – usługi – praca) przy ograniczeniu monofunkcyjnych stref.

Reasumując, w granicach obszaru objętego wnioskiem wyróżnić można zasadniczo trzy strefy:

- zwartej zabudowy usługowo – mieszkaniowej (określonej we wniosku jako „Centrum”) o stosunkowo wysokiej intensywności zabudowy, z koncentracją podstawowych usług dla mieszkańców,
- strefę przemysłowo – usługową, kilkakrotnie przewyższającą powierzchnią strefę mieszkaniowo – usługową,
- grunty rolnicze opasujące tereny zabudowane od północy i wschodu, w skali miejscowości o niewielkiej powierzchni i potencjale produkcyjnym.

Podczas nadawania praw miejskich należy również wskazać ryzyko sztucznej urbanizacji, czyli sytuacji kiedy nadanie praw miejskich wyprzedza faktyczny rozwój urbanistyczny. W konsekwencji mogłoby dojść do utrwalenia monofunkcyjnego układu miejscowości Skarbimierz-Osiedle poprzez „usankcjonowanie” obecnego układu jako wystarczająco miejski, a następnie zahamować potrzebę dalszej transformacji przestrzennej, rozwój usług i przestrzeni publicznych.

Bliskość takiego miasta jak Brzeg sprawia, że miejscowość Skarbimierz-Osiedle pełni obecnie funkcję satelitarną, uzupełniającą. Zmiana w postaci nadania praw miejskich, mogłaby stworzyć sztuczną konkurencję, co w kolejności spowodowałoby zdublowanie funkcji oraz rozproszenie inwestycji i usług, a następnie zaburzyć spójność systemu osadniczego zamiast go wzmocnić. Przeczy to założeniom Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, które

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

zakładają dążenie do rozwoju policentrycznej sieci osadniczej, wzmocnienia istniejących ośrodków miejskich i racjonalnego rozmieszczania funkcji.

Do wniosku dołączono plansze⁵ przedstawiającą wartości kulturowe gminy Skarbimierz, w tym zestawienie zabytków rejestrowanych. Natomiast nie dołączono informacji dot. stanu technicznego tej zabudowy.

W zakresie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami, stwierdza się, iż wymóg przeprowadzenia konsultacji, w związku z proponowaną zmianą został spełniony.

Konsultacje odbyły się w oparciu o uchwałę Nr XXXVII/233/2009 Rady Gminy Skarbimierz z dnia 15 października 2009 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Skarbimierz oraz uchwałę Nr XIX/129/2025 Rady Gminy Skarbimierz z dnia 17 grudnia 2025 r. w sprawie przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami dotyczącymi nadania miejscowości Skarbimierz -Osiedle statusu miasta. Nie wniesiono w stosunku do nich środków nadzorczych przewidzianych w rozdziale 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583).

Konsultacje z mieszkańcami gminy Skarbimierz odbyły się w dniach od 16 lutego 2026 r. do 2 marca 2026 r. Na podstawie zarządzenia Nr ZW/0050/18/RI-5/2026 Wójta Gminy Skarbimierz z dnia 2 marca 2026 r. została powołana komisja ds. ich przeprowadzenia. W wyniku prac komisji powstał raport z dnia 4 marca 2026 r. podsumowujący konsultacje społeczne w sprawie nadania miejscowości Skarbimierz – Osiedle statusu miasta⁶. Według raportu, w konsultacjach wzięło udział **2807** mieszkańców Gminy Skarbimierz czyli 41% osób uprawnionych do głosowania, które opowiedziały się w **85 %** za nadaniem miejscowości Skarbimierz – Osiedle statusu miasta.

⁵ Załącznik nr 21 do wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle

⁶ Załącznik nr 24 do wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

Wyniki konsultacji przeprowadzonych w Gminie Skarbimierz

Jednostka pomocnicza gminy	Liczba uprawnionych do udziału w konsultacjach	Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach		Głosy za		Głosy przeciw		Głosy wstrzymujące się		Głosy nieważne
		osób	%	osób	%	osób	%	osób	%	
Skarbimierz Osiedle	1938	619	32%	439	71%	139	22%	40	6%	1
Bierzów	155	129	83%	109	84%	6	5%	13	10%	0
Brzezina	464	79	17%	78	99%	0	0%	1	1%	0
Kopanie	120	101	84%	100	99%	0	0%	0	0%	1
Kruszyna	215	87	40%	67	77%	13	15%	7	8%	0
Lipki	601	209	35%	193	92%	9	4%	6	3%	1
Łukowice Brzeskie	417	199	48%	186	93%	10	5%	3	2%	0
Małujowice	340	223	66%	182	82%	34	15%	6	3%	1
Pawłów	358	167	47%	156	93%	2	1%	9	5%	0
Pępice	260	87	33%	73	84%	6	7%	7	8%	1
Prędocin	162	82	51%	77	94%	3	4%	2	2%	0
Skarbimierz	180	126	70%	86	68%	27	21%	13	10%	0
Zielęcice	428	256	60%	236	92%	16	6%	4	2%	0
Zwanowice	301	94	31%	70	74%	12	13%	12	13%	0
Żłobizna	842	349	41%	324	93%	11	3%	14	4%	1
Gmina Skarbimierz razem	6781	2807	41%	2376	85%	288	10%	137	5%	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych we wniosku Rady Gminy Skarbimierz o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle

Warto odnotować spadkową tendencję zainteresowania mieszkańców gminy nadaniem miejscowości Skarbimierz – Osiedle statusu miasta. W 2018 roku w konsultacjach społecznych wzięło udział 67% uprawnionych, z czego 94% opowiedziało się za zmianą, a jedynie 4% było przeciw. Obecnie frekwencja spadła do 41%, przy czym odsetek głosów przeciwnych wzrósł do 10%.

Zaproponowana zmiana statusu miasta Skarbimierz - Osiedle wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów jednorazowych. Koszty jednorazowe wprowadzenia proponowanej zmiany związane są z wymianą tablic informacyjnych, pieczęci urzędowych, materiałów promocyjnych oraz materiałów graficznych i szacuje się na kwotę 30 tys. zł. Wnioskodawca nie przewiduje ponoszenia kosztów stałych w związku z proponowaną zmianą.

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

Do wniosku dołączono dokumenty:

- zaświadczenie Starosty Powiatu Brzeskiego z 23.01.2026r. nr G.6621.4.10.2026, który potwierdza dane dotyczące powierzchni obszaru objętego wnioskiem (załącznik nr 14),
- opinię Głównego Geodety Kraju z 16.02.2026 r. nr KN-PRGNG.430.112.2026 potwierdzająca przebieg granic gminy Skarbimierz (załącznik nr 10),
- mapę topograficzną w skali 1:10000 (załącznik nr 16) z zaznaczeniem granic obszaru objętego wnioskiem,
- mapę topograficzną w skali 1:25000 (załącznik nr 17),
- mapę ewidencyjną w skali 1:5000 (załącznik nr 18). Przedłożona mapa ewidencyjna zawiera numery działek ewidencyjnych znajdujących się na obszarze objętym wnioskiem.

Podsumowując powyższe:

W wyniku przeprowadzonej analizy formalnoprawnej wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz - Osiedle stwierdzić należy, że zawiera on wymagane dokumenty geodezyjne i zaświadczenia. Biorąc jednak pod uwagę układ urbanistyczny i charakter zabudowy analizowanego obszaru należy uznać, iż miejscowość Skarbimierz – Osiedle nie posiada istotnych cech miasta lecz przypomina dobrze rozwinięte osiedle. Układ urbanistyczny miejscowości w dużej mierze opiera się na zabudowie przemysłowej i usługowej a siatka osadnicza jest mało rozwinięta. Nie występuje tu typowo miejska zabudowa pierzejowa, wyznaczająca granice przestrzeni publicznych, zwłaszcza najważniejszej w postaci rynku. Brak tu też innych miejsc, które ze względu na swoją historię, walory estetyczne i położenie byłyby miejscem kształtującym lokalną tożsamość i sprzyjały nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Bliskość takiego miasta jak Brzeg sprawia, że miejscowość Skarbimierz-Osiedle pełni obecnie funkcję satelitarną, uzupełniającą. Zmiana w postaci nadania praw miejskich, mogłaby stworzyć sztuczną konkurencję, co w kolejności

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

---

spowodowałyby zdublowanie funkcji oraz rozproszenie inwestycji i usług, a następnie zaburzyć spójność systemu osadniczego zamiast go wzmacniać.

Mając powyższe na uwadze, **negatywnie** opiniuję wniosek Rady Gminy Skarbimierz w sprawie o nadanie statusu miasta miejscowości Skarbimierz – Osiedle.

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

ul. Piastowska 14,
45-081 Opole
NIP: 754-11-16-953
REGON: 000514325

tel. 77 45 24 125
fax 77 45 24 705
email: bok@opole.uw.gov.pl
www: www.opole.uw.gov.pl